

таблици за смъртност - една предпоставка, която невинаги е налице, особено що се отнася до сравнения за дълги периоди или до международни сравнения.

Предлаганият тук подход, разработен върху данни за България и Русия, е предложен от Борисов (2001) и се основава на индексния анализ (Станев и кол., 1979; Гатев, 1986; Тодорова, 2004 и др.). Нашият опит показва, че този подход води до интересни и полезни за изследванията и практиката резултати, които имат сравнително ясна и лесна интерпретация. Поради тази причина той представлява интерес както от статистическа, така и от демографска гледна точка.

Ще се спрем последователно на методите, произтичащи от въпросния подход, както и на резултатите, получени вследствие на изчисления върху данни за посочените две държави, за два периода:

- за България: 1988-1990 и 2002-2004 г.;
- за Русия: 1986-1987 г. и 1996 г.

Изборът на периодите за България се основава на наличните данни, а за Русия се опираме на изчисленията, направени от самия Борисов, които продължаваме с оглед на нашите изследователски цели. В този смисъл може да се каже, че методът, предложен от Борисов, е разширен и усъвършенстван.

I. МЕТОДИ ЗА ДЕКОМПОЗИРАНЕ НА ОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ ДВА НЕТО КОЕФИЦИЕНТА ЗА ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА НАСЕЛЕНИЕТО

Нето коефициентът за възпроизводство на населението R_0 се изчислява по следната формула:

$$R_0 = n \cdot \delta \cdot \sum_{x=15}^{49} F_x \cdot L_x, \quad (1)$$

където:

F_x - повъзrastови коефициенти за раждаемост;

L_x - относителен дял на живеещите жени от таблиците за смъртност на възраст $[x, x+n)$ години спрямо корена на таблицата за смъртност l_0^2 . Тази величина служи и за корекция на смъртността (има смисъл на вероятност за доживяване до определен възрастов интервал);

δ - относителен дял на новородените е деца от женски пол (приетият от Борисов коефициент за Русия е 0.488, а за България - 0.485);

² L_x в общия случай е брой на живеещите жени от таблиците за смъртност на възраст $[x, x+n)$ години.